

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsak petek
v Kranju.

Velja za celo leto 4 K in se plačujejo naročnina in inserati naprej. Vsi rokopisi, pisma in druge pošiljke naj se pošiljajo na uredništvo in upravništvo »Korošca« v Celovcu. Rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plačuje za enostopno petit-vrsto za enkrat 12 v, za dvakrat 18 v, za trikrat 24 v, za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke
stanejo 10 vln.

Štev. 8.

V Celovcu, v petek, dne 10. januarja 1908.

Leto I.

Planinske paše v nevarnosti.

IV.

Nekoliko zgodovine. (Dalje.)

Cesar Ferdinand III. je pridobil prvi toliko moči in oblasti nad temi vitezi in grofi, da je mogel poseči z državno postavo v kmečke razmere. On je storil prvi korak za izboljšanje kmečkih razmer in njemu so sledili tudi drugi vladarji, ki so polagoma popolnoma združili moč višje gospode ter kmeta popolnoma osvobodili in ga napravili končno popolnoma neodvisnega. Kakor smo že omenili, je ta cesar že l. 1654 izdal prepoved na gospodo, da ne sme kmečkega posestva združiti z graščinskimi; l. 1680 je dobil od istega cesarja en del kmetov pravico, vsled katere je smel dve tretjini svojega sveta prodati a'i zadolžiti; l. 1738 pa je naložil cesar Karl II. nekaj davka graščakom, ki so do tega časa bili davka čisto prosti.

L. 1774 je cesarica Marija Terezija ustanovila takozvano urbarialno dvorno komisijo (Urbarialhofkommission), ki je imela nalogo, v celi državi natančno preiskati razmerje med graščaki in kmeti, pred vsem pa urediti višino kmetovih dajatev. Ta komisija je po preiskavi imela pri posamezniku dognati, ali je graščak opravičen od njega zahtevati toliko, kakor je do tedaj dobival. Ako je pokazala preiskava, da je kmetovo posestvo slabo, da zemlja ne rodi toliko v razmerju s tem, kakor graščak od njega zahteva, je komisija znižala robot in dajatve, drugače pa je prejšnje razmerje potrdila, nikdar pa ni teh dajatev zvišala.

Kakor vidimo, so se s tem kmečke zemljiške razmere že izdatno izboljšale, toda kmet še vedno ni postal s tem lastnik tiste zemlje, katero je s trudom in znojem obdeloval. Lastnik in gospod zemlje je ostal prej kot slej še vedno graščak, čegar volja je ponajveč odločevala. Kmet še vedno ni imel toliko prostosti, da bi mogel popolnoma odkupiti zemljo ter jo imenovati svojo last; pač pa je dobil graščak pravico oprostiti se kmeta z »rustikalnega grunta«.

L. 1770 je bila izdana prvič postava, po kateri je mogel tudi kmet s posebno pogodbo se odkrižati nekaterih bremen nasproti graščakom; to so imenovali »abolicijo«. Seveda je moral kmet enkrat za vselej plačati za to večjo svoto. L. 1777 je prišla postava, da je kmet lahko izpremenil dajatve v naturi v denarne in žitne dajatve; to se pravi: kmet se je smel pogoditi z graščakom tako, da mu je od zdaj naprej namesto poljskih pridelkov, živine, kuretine in drugih reči, odrajtoval primerno svoto denarja (desetino) in ravno tako namesto robotnih del. L. 1798 pa je posebna postava dovolila vsaj enemu delu kmetov popolno abolicijo vseh bremen.

Tako se je vršilo polagoma to takozvano »razbremenjevanje posestev« (Grundentlastung). Pod tem »razbremenjevanjem« pa se razume tudi reguliranje (urejevanje) in odpis, oziroma odkup servitutnih pravic, ki so jih v teku časa pridobili kmetje na graščanskih posestvih (dominikalnih gruntih).

Tekom 17. in 18. stoletja so namreč tudi kmetje pridobili polagoma razne pravice na dominikalnih gruntih, katere so jim tudi vladarji potrdili na precejšnjo nevoljo graščakov. Kmetje

so si nekako priposestvovali razne pravice v graščinskih gozdovih, tako posebno pravico do drva, do stelje in drugih gozdnih pridelkov. V to dobro pa tudi pade pridobitev za nas tako važnih pašnih pravic na graščinskih posestvih.

Današnje pašne pravice izvečine niso nič drugzega, kakor servitutne pravice na nekdanjih dominikalnih gruntih, toda postavno urejene dolgo niso bile. Zato so se začeli prepiri med kmeti in gospodo; kmet se je skliceval na staro navado, in se je skliceval na očeta, da je od nekdanj imel pašno pravico, a končno je bila vendar pravica odvisna od dobre volje gospode. Gospoda je naravno hotela te pravice omejiti, kmet pa razširiti, in tako je bilo prejšnje stoletje in tudi še poznejša doba — doba vednih preprirov zaradi pašnikov.

Kakor so kmetje stremili za tem, da postanejo lastniki rustikalne zemlje ter se oprostijo robota in dajatev nasproti graščakov, tako so graščaki začeli delati na to, da oprostijo dominikalne grunte (gozde in pašnike) od kmečkih služnostij (servitut).

Tako opažamo v tem stoletju dva velika boja: na eni strani boj kmetov za kmečke grunte in njih prostost, na drugi pa boj graščakov za prostost »gospodskih« (dominikalnih gruntov). In ta dva boja se bijeta pravzaprav še danes, dasi ne v toliki meri kakor do l. 1848.

Leto 1848 je bilo tisto izveličavno leto, ko je avstrijski cesar Ferdinand izdal cesarski patent z dne 7. decembra. Ta postava je tako važna za kmete, da prinašamo v sledečem najvažnejše odlomke:

PODLISTEK.

Pod humberškim grofom.

Zgodovinska povest iz prejšnjih stoletij. (Dalje.)

Kmetje in okoličani so poznali tega človeka in se radi norčevali z »Vetrinjskim norcem«. Vendar se mu nobeden ni hotel zameriti. Zamerljiv pa je bil »Vetrinjski Jozej« — kakor so ga tudi imenovali — jako zamerljiv. Bog ne daj, da bi ga bil kak kmet prehudo žalil, in ga resno zmerjal z norcem! Tudi od »bab« kar nič ni hotel slišati in najbolj se mu je zameril tisti, ki ga je hotel v tem oziru malo vleči.

Pripovedovalo se je, da je bil v svojih mlajših letih res enkrat prav resno zaljubljen v neko hčerko Vetrinjskega oskrbnika. Znala se mu je dobrikati in res tako užgala njegovo samsko srce, da je bil takrat popolnoma norec! Nosil je pri sebi majhen »špegov« (zrcalo) in marsikateri ga je zasačil pri tem, da se je pri kakem »rovu« (potoku) umival in česal dolge svoje lase in rdečkasto brado.

Zapazili so pri njem tuptam tudi kak »rajniš« (stari goldinar rhenske veljave, »rheinische Währung«); ko so ga izpraševali, od kod dobi toliko denarja, odgovoril je, da koplje »šace«. Skratka,

hotel je biti prav resen ljubimec »Vetrinjske rožice«, kakor so imenovali oskrbnikovo hčerko po njenem krstnem imenu, Roza. Nekega lepega dne, ali pravzaprav v neki lepi noči, je bilo seveda tudi te ljubezni konec. Žensko srce menda ni stanovitno in tako se je tudi »Vetrinjski rožici« kloštrski prvi gozdar s svojim lovskim rogom in nožem na strani bolj dopadal, kakor »Jozej« s svojo malho, in prav rada je videla Rožica, če je prišel gozdar včasih, ko očeta ni bilo doma in je mati zadremala pri kolovratu, pod okno njene kamrice. Saj je bilo lojter dovolj v bližini gospodarskih poslopij in gozdar ni bil ne len in ne preslab, da bi ne prinesel tako lojtro na pravo mesto, posebno, ker je vedel, da ga čakajo tako lepe plave oči.

In pri taki priliki ga je enkrat zalotil Jozej in — meni nič tebi nič — izpodtegnil mu lojtro, da je gozdar prav neprijetno padel z nebes svoje ljubezni na trdo zemljo. Pri tej priliki pa je moral spoznati, da se ni mogoče kar nič zanesti na žensko. Ni bilo dovolj, da ga je gozdar z nožem vsekal čez glavo, da so ga zbili tudi drugi hlapci, ki so pritekli na vpitje gozdarjevo, najbolj ga je užalilo, da je pritekla tudi Rožica in ga zmerjala z »malharjem, potepuhom in norcem« ter hujskala še hlapce, da so ga prav topli. No, če bi ga ne

bila tako bridko razžalila; on se vseh hlapcev in tudi gozdarjevega noža ne bi ustrašil. Tako pa se je mirno pustil tepsti in počasi odlezel, ko so vsi imeli zadosti! Hlapci so sicer potem pravili, da so ga videli zunaj na bližnjem travniku, kako je vzdigoval roki k nebu in trdili, da je »copral«! Ker pa je potem zginil za cel mesec iz tega kraja, so vsi mislili, da je na svoji rani umrl.

Kmetom je bilo žal za njim, prvič ker so ga radi imeli, drugič pa, ker so se jezili na surovega gozdarja in kloštrske hlapce. Oskrbnika, ki je pri zadnjih preiskavah na humberškem gradu naznanil vsakega, ki ni bil po njegovi volji, pa so tako že prej sovražili. Ko se je potem zopet prikazal, so ga bili vsi odkrito veseli in ga še bolj podpirali. Par dni potem pa je umrla lepa »Vetrinjska rožica«, in ljudje so si na tihem pripovedovali, da je to naredil Jozej! Od tega časa so imeli pred njim še večji rešpekt. Sicer pa je bil semtertja popolnoma pameten, pomagal gospodinjam pri živinskih boleznih in jim dal marsikak dober svet.

Povsod so mu radi dali prenočišča in posebno o praznikih se mu ni godilo slabo; kolone in pogače je bilo povsod dovolj. Le, kadar je bila nova luna, takrat ga je bilo malo videti; potikal se je po gozdih in nabiral zelišča, katera je

Naročajte pravi domači koroški list „Korošec“!

„Vse postave o priložnosti kmetov se preklicujejo. Kmečki svet se razbremeni, vsi razločki med dominikalnim in rustikalnim gruntom so odpravljeni. Odpravljajo se tudi vse dajatve, robot in desetina. Za odpravo nekaterih bremen ima kmet nekaj plačati, od nekaterih pa ničesar.“

S to postavo so se razmere tako korenito predrugačile, da lahko rečemo, da je nastala za ves kmečki stan z letom 1848 čisto nova doba. Kmet je bil šele zdaj popolnoma prost pred postavo in gospodom.

Med tem je zasedel cesarski prestol naš dobri cesar Franc Jožef, ki je že l. 1849 izdal nov patent (postavo), ki je prejšnjo postavo še popolnil. Tudi iz te postave bomo objavili glavne odlomke, predno preidemo k našemu glavnemu predmetu, k planinskim pašam.

Nadaljevanje sledi.

Dopisi.

Koroška.

Trata pri Glinjah. Takega praznika, kakor smo ga praznovali v nedeljo, dne 5. t. m., v čitalniških prostorih, že Trata dolgo ni videla. Ob 3. uri popoldne se je namreč vršil pri „Cinglcu“ letni redni občni zbor „Slovenske čitalnice v Glinjah“, ki že skoraj 30 let deluje v narodno probujo našega ljudstva. Ni čuda, da so tudi na ta občni zbor prišli vrli možje od blizu in daleč, ki znajo visoko ceniti pomen tega narodnega društva za Glinje in okolico. Že ob 3. uri so bili čitalniški prostori skoraj napolnjeni. Predsednik „Slovenske čitalnice“ gosp. Miha Turk je otvoril občni zbor in pozdravil v lepem govoru vse zborovalce, posebno pa iz Celovca došle rodoljube, med njimi posebno medborovškega rojaka-domačina, gosp. odvetnika dr. Müllerja.

Po pozdravu je prešel g. predsednik Turk takoj k drugi točki dnevnega reda, to je k odborovemu poročilu. Delovanje slovenske čitalnice v Glinjah ni bogve kako razupito po časopisih, vendar pa še vsako leto pohvalno in uspešno. V minulem društvenem letu je štela čitalnica 24 udov, ki so plačali udnino. Večina teh udov se je posluževala tudi ugodnosti in koristi, ki jih nudi čitalnica svojim udom; kajti vsi udje so si knjige izposojevali in jih tudi brali. Stem pa je tudi namen čitalnice, izobraževati, že dosežen; kajti odbor je stal in stoji tudi še sedaj na stališču, da je namen čitalnice tudi tedaj izpolnjen, če šteje društvo samo 24 udov, da so le ti v resnici tudi živi, delavni udje čitalnice. Čitalnica ima že čez 600 knjig različne vsebine in je naročena na večino slovenskih časopisov. S posebno pohvalo je omenjal gosp. predsednik „izobraževalni klub“. Člani tega kluba so se učili pisati in čitati, seznanjali so se s slovensko zgodovino in mimogrede tudi z raznimi političnimi dogodki. Da je bilo zanimanje za ta klub veliko, to nam spričuje resnica, da so se tega kluba redno vsako nedeljo udeležili ne le domačini, ampak tudi člani čitalnice iz Dobrave

nosil v Hausarjevo apoteko in tudi gospodi v Celovec; sploh je bil v tem času hud ponočnjak, tako da so govorili ljudje o njem razne skrivnostne reči.

Navidezno je vedel o vseh dogodkih v okolici, samo da ljudje nikdar niso prav razumeli, če uganja samo norčarije, ali če pripoveduje kaj resničnega.

Porabiti pa se je pustil za vse in je bil radi tega tudi v mestu dobro poznan. — Tudi danes, ko je prav robato potiskal ljudi stran in se pre- rival do gospode, mu okoličani niso zamerili. Tu se je eden pošalil: „Ali hočeš tudi ti igrati teater!“ Jozej pa ga je samo malo pogledal in ga vprašal: „Glej ga, no, ali nimaš svoje Špele seboj, da smeš govoriti,“ in ljudje so se zakrohotali vprašalcu. Drugi zopet ga vpraša: „Ali kje gori, da se ti tako mudi; al' pa je kdo ušel?“ „Ja, tvoja pamet,“ je bil Jozejev odgovor — „samo da jo bomo zastonj iskali.“ Potem je zopet klical: „Stran, vojska bo,“ in se kmalu preril do vrvi. Tam je zopet nekaj zaklical, da se je vsa gospoda zasmejala, zakašljala — potem pa kmalu izginil. Ne dolgo na to pa je vstal izmed gospodov tudi nekdo z majhnimi brkami pod nosom in majhnimi, toda zvitimi očmi. V Celovcu so ga poznali pod

pri Borovljah in iz oddaljene Šmarjete v Spodnjem Rožu. O denarnem stanju čitalnice je poročal g. predsednik sledeče: prejemkov je bilo 127 K, izdatkov pa 69 K, tako da je prebitka še 58 K. Poročilo predsednikovo se je vzelo na znanje. Nato se je vršilo vpisovanje udov. Oglasilo se jih je s plačilom letnega doneska takoj 25, drugi so svoj pristop samo priglasili. Že to je bilo znamenje, da je zanimanje za čitalnico med ljudstvom zelo veliko. Končno se je še izvolil novi odbor in sicer takole: gg. Flor. Goričnik, Janko Ravnik, Šimon Asik, Jakob Beračnik in Frid. Globič.

Po končani volitvi smo prišli k slučajnostim in pri teh se je oglašil k besedi naš rojak gosp. dr. Müller iz Celovca.

Gosp. dr. Müller je v navduševalnih besedah poudarjal potrebo in korist slovenskih čitalnic, potrebo izobrazbe in čitanja, podal je tudi zgodovino ustanavljanja čitalnic, ki je tako tesno združena z zgodovino preporoda slovenskega naroda. Nato je g. dr. Oblak iz Celovca omenjal novejšo dobo in nazdravil vsem Rožanom in posebno Glinčanom kot vrlim narodnjakom.

Gosp. jurist Ravnik je razvijal nato v svojem govoru polno lepih misli: „Današnji čas se ne imenuje zastonj čas splošnega napredka in razsvitljenja. Vse napreduje, že ožja domačija, Borovlje, nas o tem prepriča. S časom moramo napredovati tudi mi. Kmet in delavec bijeta danes gospodarski boj. Najboljše orožje za ta boj pa je izobrazba, po kateri mora hrepeneti vsak človek in jo želeli tudi svojemu narodu, ako ga v resnici ljubi. Zato moramo podpirati čitalnico kot izobraževalnico našega ljudstva.“

Nato je zopet povzel besedo g. dr. Müller, ki je v krasnem govoru poudarjal lepoto slovenske pesmi in slovenskega jezika ter napil tamburašem in pevcem, ki so razveseljevali zborovalce z izredno lepim petjem in tamburanjem. Predsednik se je iskreno zahvalil govornikom in zborovalcem ter zaključil občni zbor. Navdušeni smo se razšli, edini v tem, da tako lepega zborovanja že dolgo ni bilo v Rožu.

Črna. V preteklem letu je bilo rojenih 100 otrok in sicer 61 fantov in 31 deklic; poročenih je bilo 17 parov; mrličev je bilo 60; najstarejši mož je dosegel 83 let, najstarejša žena 86 let.

Prevalje. Dne 1. januarja t. l. je priredilo slovensko delavsko društvo vsakoletno običajno božično slavnost, ki je bila jako dobro obiskana; žal, da je bilo preveč otrok navzočih, ki so po nepotrebnem zavzeli preveč prostora. Ta vsakoletna prireditev je tako priljubljena, da bi se lahko imenovala naravnost praznik cele okolice. Obžalujemo pa, da so nekatere neslovenske točke na letošnji božičnici obudile ogorčenost slovenskega občinstva. Za danes še zamolčimo podrobnosti, ker pričakujemo, da se to v bodoče ne bode več zgodilo. Društvo naj se postavi na narodno stališče. Ali bi ne bilo mogoče, da pride „Korošec“ k nam že v soboto ali vsaj v nedeljo? (Opomba upravništva: Se bo v kratkem poskrbelo.)

Jezersko. (Iz lovskega življenja.) Prošli mesec je več tukajšnjih lovcev napravilo gonjo v Mlinarjevem gozdu, ki meji na revir znanega veleposestnika, kranjskega Nemca Fuksa iz Zgornje Kokre. Psi zasačijo srnce ter ga tirajo v mejašev revir. Tam pa je bil slučajno Fuksov logar Kofler,

imenom: „der Walische Schleifer“, zato ker je bil laškega pokolenja. V svoji brusačnici v Št. Vidskem predmestju pa ni samo brusil nože za Celovčane, temveč je prodajal tudi razno orodje in poučeval v sabljanju in rabi orožja. Meščani takrat še niso bili pozabili svojih prejšnjih pravic glede rabe orožja in plemenitaši so takrat še splošno nosili svoj dolgi rapir. Zato ni bilo nič čudnega, če se je tuintam pri brusaču Checoniju shajalo več ljudi. Tudi danes je moralo biti nekaj sličnega, kajti Checoni je prav hitel domu. Zunaj mestnih vrat ga je, kakor slučajno, srečal Jozej in mu mimogrede rekel: „Imate že prav, da hitite, sablači so že nevoljni!“ Za sablanje je imel Checoni pripravljeno neko dolgo sobo, ki je imela več izhodov in v katero se je lahko prišlo iz dveh hiš in ulic. Ko je po nekem temnem hodniku prišel do nekih vrat, odprl je prva vrata sam, pred drugimi pa je dvakrat udaril s svojo palico na tla; nekdo od znotraj je vprašal: „še danes?“ Odgovoril je: „pondeljek!“ na kar se mu je odprlo. V sobi je bilo zbranih več moških, ki pa so imeli vsi črne krinke (larfe).

Dalje sledi.

pristen Nemec, navzoč. Pomeril je risanco: prvi strel je bil namenjen ubegajočemu srncetu, drugi pa brezskrbnemu psu. Naši lovci so seve šli pogledat, kdo je streljal. Našli so klečečega gozdarja, kateri je bil ravno odrezal psu del gobca. To menda služi v znak junaškega čina lovskega osobja Fuksovega in kot plačilo dobi vsak tak junak od „gospoda“ srebrno kronico in usnjato kolajno; to kolajno si lovci menda pripnejo na suknje na „gospodov“ god ali ob drugih takih svečanih priložnostih. Gospod Fuks! dajte počuti Vaše lovske osobje: 1. da ne sme streljati srncet, ker to lovski zakon naravnost prepoveduje; 2. da ne smejo streljati psov, kateri so v spremstvu svojih gospodarjev. Če bodete enkrat to vtepli v butice Vaših pristnih Nemcev — logarjev — potem Vam hočemo klicati krepki: „Weidmannsheil“!

Loka pri Glinjah. Pri nas se je ustanovila zadruga za osuševanje močvirnatih travnikov. Proračun znaša 11.640 K. 80% vseh stroškov bodo pokrile podpore iz državne in deželne blagajne in Strutzmannova ustanova. 20% pa pride na posestnike tistih parcel, katere se bodo osuševale. Tak je proračun. Seveda se bo podpora iz državne in deželne blagajne šele privolila. Toda upati je, da bosta državni in deželni zbor podporo dovolila. Z osuševanjem se bo seveda pričelo šele tedaj, ko bodo podpore zasigurane. V odbor zadruge so izvoljeni sledeči gospodje posestniki: Janez Fric, posestnik v Glinjah, Franc Maicher, posestnik v Ždovlah, Gašpar Kolih, posestnik na Dobravi, Matevž Rus, posestnik v Dolih in Rafael Wernig, posestnik na Kačuh. Ta zadruga je za naš kraj veliko vredna. Seveda bodo osušene parcele še par let po osuševanju malo rodovitne, vendar pa bo seno potem sladko in za govejo živino porabljivo. Trava pa, ki zraste na močvirnatih tleh, se porabi k večjem za steljo, za krmo pa sploh ne pride v poštev. Zadrugnikom, ki se sedaj za stvar zelo zanimajo, želimo pri osuševanju svojih travnikov mnogo uspeha.

Borovlje. Splošno se govori, da je Voigt prodal tovarne na Bajdišah, Podljubeljem in v Borovljah neki družbi s Češkega, ki se je že na Češkem pečala z žicarijo. Vsi plavži in balosi bodo obstali, ker se bo dovažalo potrebno železo s Češkega. Žicarija bo obstajala tudi zanaprej. Na Bajdišah, kjer so plavži in balosi, se bo še delalo samo toliko časa, da bo to, kar imajo delavci sedaj v delu, dovršeno. Koliko je na tem resnice, bo pokazala prihodnost. Morda bomo že v prihodnji številki podali bolj natančne in zanesljive podatke, toliko pa že danes lahko povemo, da so fužine v Borovljah, na Bajdišah in Podljubeljem prodane.

Jezersko. (Razno.) Pred mesecem dni je v Štulerjevem hlevu konj tako nesrečno brcnil mulo, da je slednja kmalu nato poginila. Škoda se ceni na 400 K. Živina kakor človek — ali narobe?! — Roko si je zlomila na Božič neka tukajšna stara žena. Ko je šla iz hleva v hišo, ji je izpodrsnilo in padla je tako nesrečno. Leči jo g. dr. Globočnik v Kranju. — Na Jezerskem smo 905 m nad morskó višino, a snega nimamo skoraj nič. To je gotovo v škodo našim voznikom, kateri morajo voziti še zmiraj na kola. Sicer je na Štefanovo zapadel precej debel sneg, izginil pa je čez noč. Vzrok: Dolina je namreč proti jugu odprta.

Libellče. Ko sem bral v „Korošču“ dopis iz Kotelj, sem si mislil: Zdaj pa primem tudi jaz za pero in povem, kar imam že dolgo na srcu. Veste, ljubi bralci „Korošca“, z nami se ne ravna nič lepše, kot s Koteljčani. Šolska oblast pač zna dobro ukazovati, za naše želje se pa briga toliko, kot za lanski sneg. Prišel je ukaz in morali smo postaviti novo šolo. Potrebna je bila in privoščimo jo svojim otrokom, čeravno smo si nakopali precej dolgog. Hočemo pa zdaj tudi, da se otroci nauče nekaj poštenega, da imamo vsaj nekaj od nove šole. To pa ne gre, da imamo dotlej bolnega učitelja, h kateremu otroci že leta skoro čisto zastonj hodijo v šolo. Koliko smo se že pritoževali na šolsko oblast, pa je vse zastonj. Nihče ne more zahtevati, da bi iz golega usmiljenja do bolnega učitelja mirno gledali, kako se naše otroke goljufa za dober pouk. Kdo jim bo povrnil škodo? Šolska oblast je gluha za naše želje. Seveda, ko bi se šlo za kakega slovenskega učitelja, tega bi bili že davno potisnili gor na Strojno ali na Kinperg (Ojstrico).

Jesen smo dobili novega nadučitelja. Šolski svet in županstvo sta posila za sosednjega nam dobro znanega učitelja — Slovenca. Rekla sta, da sedaj, ko imamo zavoljo šole toliko plačil, že smemo pričakovati, da se nam da dobrega, vestnega učitelja. Mi smo obračali, a šolska oblast pa je obrnila — po svoje. Imenovala je drugega prosilca. Nič ne rečemo proti g. nadučitelju, a povedati pa sem moral, kako šolska oblast ravna

z nami Slovenci. Mislim, da mora imeti vse neko mejo. Če moramo plačevati šolo, zakaj bi potem ne imeli nobenih pravic. Gospode v Velikovcu in Celovcu pa opominjamo, da se z nami ne igrajo.

Ždovle pri Glinjah. V nedeljo, dne 29. m. m. so odposlanci koroške deželne zavarovalnice ogledali pogorišča pri Mežnarju in Orencu. Dali jima bodo to, kar jima tudi gre, tako da sta gg. Mežnar in Orenc popolnoma zadovoljna. — Glinjska požarna bramba, ki je pri obeh požarih storila svojo dolžnost, trpi pri tem veliko škodo. Brizgalnica se je nekaj pokvarila in je popravka potrebna. Cevi, ki so se rabile dve noči zaporedoma, so od ene noči do druge zmrznile. Ko so se vzele pri požaru v Orenčevem skednju zopet v rabo, so na več mestih popokale, tako da so zanaprej neporabljive. Če hoče torej glinjska požarna bramba, ki se je dosedaj še pri vsakem požaru v domači in sosednjih občinah možato pokazala, tudi zanaprej ostati zvesta svoji nalogi, si bo morala priskrbeti novih cevi in popraviti brizgalnico. Izdatki bodo torej precej veliki. Zato se je obrnila na koroško deželno zavarovalnico s prošnjo, da ji blagohotno nakloni 200 K. Če bodo gospodje pri koroški deželni zavarovalnici upoštevali to, da je pri zadnjih dveh požarih otela glinjska požarna bramba Mičizevo hišo in skedenj, Orenčevo hišo ter sosednjo Vovkovo hišo in skedenj, to je 5 poslopij, ki so pri koroški deželni zavarovalnici zavarovana, ji bodo to podporo gotovo podelili. Prepričani smo, da bo pomagala koroška deželna zavarovalnica glinjski požarni brambi, ki ji je prihranila toliko izdatkov, zopet na noge.

Šmarjeta v Spodnjem Rožu. V noči od 1. do 2. t. m. je vlomil tat v Ivovčnikovo mesnico in ukradel precej gotovega denarja. Pravijo, da je 500 goldinarjev. Prej pa, ko jo je popihal, se je še pošteno najedel. Želimo, da bi se žandarmeriji v Borovljah posrečilo najti tega šelma, ki zasluži pošteno porcijo ričeta brez kož in svinjskih kloj.

Jezerko. (Pretep.) Ni še dolgo temu, kar se je čital iz naše sicer mirne vasi dopis o posledicah alkohola; obravnava zastranega pretepa še ni končana, že se je pojavil drug, prvemu čisto primeren slučaj. V nedeljo pred novim letom so hlapci popivali žganje v Štulerjevi gostilni. Samoobsebi se razume, da vpliv nesrečnega žganja ni izostal: prej mirni duhovi so se razburili in se začeli prepirati. Če ne bi bili odstranili enega razgrajača, bi prišlo do pretepa v gostilni. Komaj pa je ta stopil iz hiše, že je klical ostale „na korajžo“. Res so nekateri hlapci leteli ven in prišlo je do pravega klanja z noži. Več udeležencev je močno ranjenih. Ko so kasneje prihiteli orožniki, ni nihče hotel kaj vedeti. Ravno tako je bilo drugi dan. Seveda je postalo to orožnikom preneumno in vzeli so nekatere seboj v „špekhamro“ v Železno Kapljo. Pretep je pri nas sploh na dnevnem redu. Treba bo brezobzirno prepovedati žganje, ako se hoče opomoči temu zlu. Če gostilničarji take ljudi tudi spravijo iz hiše, pa se zunaj začnejo klati. Celo na cesti te pijanci nahrulijo z raznimi psokami, katere se niti zapisati ne dajo. Nemara ne bo škodovalo malo več ljudske izobrazbe. Nasprotniki šole naj blagovolijo premisliti gorenji slučaj!

**Slovenci, ne zablte družbe
SV. CIRILA IN METODA!**

Narodne zadeve.

Radi beljaškega okrajnega glavarja nam je došlo iz beljaškega okraja več dopisov, v katerih se nam označuje glavarja kot pravičnega človeka. Priobčili smo samo en dopis iz Bekštanja. Ker ga nam je poslal znan slovenski narodnjak, nismo imeli vzroka, dvomiti o resničnosti dopisnikovih trditvev. Da ustrezemo njegovi želji, smo dopis natisnili, več o tej stvari pisati, pa ne kaže več.

Kateri narod na Štajerskem narašča? Neki profesor Pfaundler je sestavil čisto natančno po posameznih letih število rojencev in pa umrlih in

sicer za posamezna mesta posebej in za kraje na deželi posebej. Potem je primerjal najprej mesto z deželo in našel, da se po nemških mestih ljudi skoraj nič več ne rodi, kakor jih umrje. Mesta torej rastejo samo na ta način, da se ljudje preseljujejo in sicer iz dežele v mesto. Potem je pa primerjal tudi preostanek pri rojstvih med Nemci s temi številkami med Slovenci in je našel, da ima 420 tisoč Slovencev več preostanka v zadnjih 10 letih kakor pa 760 tisoč Nemcev; to se pravi, če se vzame skoraj dvakratno število Nemcev, tako je še vedno pri Slovencih več rojencev, kakor pa umrlih; ali z drugimi besedami, Slovenci se dvakrat tako hitro množijo kot Nemci. Posebno proti jugu v okrajih Brežice in Celje je to čisto jasno razvidno. Tam, kjer so Slovenci in Nemci mešani, je že slabše. Če bi se Slovenci množili tako naprej, potem je v 130 letih na Štajerskem več Slovencev kot Nemcev. Seveda jih vsako leto več tisoč odpade, ker postanejo s pomočjo šol, s pomočjo raznih tovarn, posebno pa v mestih, Nemci ali vsaj posilnemci. Profesor Pfaundler pove tudi vzrok, zakaj med Slovenci umrje manj ljudi. On pravi, da je v nemških krajih več nezakonskih otrok, ki so na svetu samo kot nadloga, ker dobivajo slabšo postrežbo in slabšo hrano, umrjejo prej kot zakonski. Mi pa pravimo, da je slovenski narod v naših krajih sploh mnogo bolj krepak, kakor pa nemški. To lahko vidimo tudi na Koroškem. Zato bi tudi na Koroškem Slovenci lažje napredovali, če bi se ne pustili tako hitro ponemčiti. Tako pa postanejo vsi, ki gredo s kmetov v fabrike, v mesto med vojake ali pa v tujino, sčasoma Nemci ali vsaj posilnemci, vzamejo nemške žene in na ta način pomnožijo število Nemcev. Seveda ne samo njih število, ampak tudi njih politično in gospodarsko moč in mi ostanemo vedno slabjši. Ali nismo temu sami krivi?

Štiridesetletnico je obhajal eden najstarejših slovenskih časnikov, „Slovenski Narod“, ki je poleg „Slovenca“ in „Eдинosti“ največji slovenski list. Korošcem je dobro znan iz časov, ko so se vršili protestni shodi proti krivični razdelitvi volilnih okrajev na Koroškem po novi volilni reformi. „Slov. Narod“ se je tedaj postavil odločno na stran koroških Slovencev ter zagovarjal njihovo stališče; ljubljanski „Slovenec“ pa je hudo napadal voditelje tedanje koroške politike. „Mir“ in „Slov. Narod“ sta tedaj z vso silo napadala dr. Šušteršiča ter ga delala odgovornega za krivično volilno reformo.

Vabilo na naročbo.

V 4000 izvodih roma vsak petek vrli „Korošec“ po vsem Slovenskem. Ker moramo določiti **stalno naklado**, treba vsekakor, da vsi oni, ki se mislijo naročiti na list, pošljejo čimpreje naročnino na upravništvo „Korošca“ v Celovcu. Mnogo spoštovanih posestnikov s Koroškega se je že prijavilo kot naročniki, vendar pogrešamo še tega ali onega. Pa tudi izvenkoroškim, zlasti kranjskim in štajerskim rodoljubom toplo priporočamo, da nas tudi iz teh dežel kar **najizdatnejše** podpirate. Zatorej najljudneje vabimo vse narodnočuteče Slovence, naj bodisi z naročnino, bodisi z oglasi podpirajo naš list, saj je naš list eden izmed najpotrebnejših in najpriporočljivejših že z ozirom na vzvišene cilje, katere zastopa. Na meji živimo in ako mi pademo, pride potem vrsta na Vas. **Naročnina lista — 4 krone na leto — je tako malenkostna, da jo lahko zmore vsak, komur je mar narodni in gospodarski napredek koroških Slovencev. Tedaj, dragi čitatelj, če se šteješ kot Slovenca in imaš iskrico narodnega čuta v sebi, naroči se na „Korošca“!**

Uredništvo in upravništvo „Korošca“.

Gospodarska vprašanja.

Tržne cene

v četrtek, dne 9. januarja 1908 v Celovcu.

		K r o n e
Rž	birn	13.60
Oves	„	5.60
Koruzna	„	9.80 do 10.—
Ječmen	„	9.60 „ 10.—
Ajda	„	9.—
Pšeno	škafec	3.80
Fižol	kila	— 20 do — 24
Špeh (štajerski)	kila	1.60
Špeh (kranjski)	„	1.56 do 1.60
Meso (svinjsko)	„	1.50 „ 1.60
Seno (sladko) 100 kg	. . . . .	7.—
Seno (sladko) 100 „	. . . . .	6.40 do 6.60
Slama 100 „	. . . . .	5.60

K tržnim cenam pripomnimo, da so sestavljene cene tako, kakor se na trgu v Celovcu res prodaja in kupuje. Seveda je to navadno le srednja cena. Vsak kmet vendar sam ve, da marsikateri, kateremu se mudi, ali kateri pride prepozno, bolj poceni proda, kakor kak drug, ki se drži cene. Zato pa vestno vprašamo več prodajalcev in kupcev, ker hočemo s tem ustreči svojim bralcem. Tudi v bodoče bomo delali tako, če je to tistim gospodom, ki prepisujejo dunajske ali graške cene prav ali neprav. Mi svojim kmetiskim poročevalcem več verjamemo in naj nas potem gotovi gospodje v listu, katerega še imenovati nečemo več, še tako napadajo.

Kako ohraniti kmetijstvu delavske moči?

Od vseh strani se priznava, da je kmetijstvo podlaga in glavna opora naše države. Znano pa je tudi, da kmetijstvo trpi posebno zato, ker gredo njegove najboljše moči v mesto ali v tovarne. Zato je že skrajni čas, da se temu odpomore. Postavno bi se moralo prepovedati, da se otroci do 16. leta v tovarne sploh ne smejo sprejeti. Že taka postava bi precej koristila; kajti taki mladi ljudje bi se v tem času vendarle precej privadili kmetijstva. Kmetiski otroci bi ostali doma, v tem ko bi tudi marsikateri sin kakega obrtnika vstopil v delo pri kakem kmetu. Če bi že v poznejšem času šel v kako tovarno, bi vendar v slabih časih rad zopet našel nazaj. Dalje bi se moralo s političnimi naredbami delati na to, da se vsi tisti ljudje, ki po mestih ne najdejo dela, in postajajo sčasoma nevarni klateži, spravijo še o pravem času na deželo h kmetiskemu delu. Tudi za časa vojaških let naj bi se gledalo na to, da kmetiski sin ne pozabi popolnoma na svojo domačijo; vojaku se trobi marsikaj neumnega v ušesa.

Potrebno bi bilo, da bi se mu večkrat na teden povedalo tudi kaj o kmetijstvu. Na ta način bi se mu ohranila ljubezen in spoštovanje do kmetiskega stanu; razun tega pa bi lahko marsikaj profitiral, kar bi potem doma potreboval in s pridom uporabil. Skrajni čas je torej že, da se tudi v tem oziru za našega kmeta kaj stori. Kajti o takih željah in postavah se zdaj govori po vseh agrarnih shodih.

Pospeševanje in zboljšanje paše v dolinah.

Od vseh strani se dela na zboljšanje in urejevanje planinskih pašnikov. Tudi na Koroškem so se že ustanovile take zadruge ali družbe na zboljšanje planinskih pašnikov. Država in dežela plačajo navadno kakih 80% vseh takih stroškov. Vse to je prav koristno in skrajni čas bi bil, da se uredijo tudi druge pravice naših kmetov glede planinskih pašnikov. Ozirati pa se je treba tudi na pašo v dolini. Kajti v mnogih krajih sploh nimamo planinskih pašnikov, ali pa dosedanji ne zadostujejo. Od vseh strani se trdi, da se kmetijstvo v nekaterih krajih more držati samo na ta način, da posebno goji živinorejo. Za živinorejo v dolini pa so v prvi vrsti potrebni pašniki in sicer dobri

pašniki. Ker je bila prej živinoreja manj dobičkonosna, so kmetje sčasoma vedno manj redili živine. Kdo bo tudi redil živino, če je cena pre nizka? Sedaj pa so cene splošno vendarle poskočile in upati je, da bodo še višje. Zato so sedaj razmere popolnoma drugačne. Prej kmetom ni bilo mnogo za skupne pašnike v dolini. Rajši so delali na to, da se skupna paša razdeli, in marsikateri je potem svoj del spremenil v travnik, ali stavbišče, ali kako polje. Posebno so to radi delali manjši kmetje. Toda tudi večji kmetje so se potegovali za razdelitev, ker so manjše dele skupaj nakupili in navadno tudi spremenili iz paše v kaj drugega. Deželne postave so to razdelitev jako olajšale in tako je marsikateri skupni pašnik popolnoma zginil. Marsikateri kmet bi dandanes rad redil več živine, ko bi imel kaj paše. Zato je tudi danes skupna paša mnogo večjega pomena. Ne glede na to, da potrebuje skupna paša manj pastirjev in je že zaraditega bolj poceni, je skupna paša tudi za živino jako zdrava in jo utrjuje gotovo bolj, kakor če mora biti živina preveč v hlevu. Iz tega stališča je torej želeli, da se tiste skupne paše, ki se v dolini še nahajajo, ne razdelijo preveč lahko. Gledati pa je tu nato, da se pašniki zboljšajo in pašne pravice uredijo. Sama razdelitev dandanes ne koristi več mnogo. Boljše bi bile postave, ki pašne pravice natančno uredijo in skrbijo za dobro gospodarstvo. Dalje pa je treba tudi pašnike v dolini s pomočjo države in dežele zboljšati. Na sličen način, kakor se sedaj zboljšujejo planinski pašniki, treba jih je čistiti od plevla in osata kakor tudi od kamenja. Dalje je treba gledati na to, da se zaseje dobra in gosta trava. Kjer je paša deloma močvirnata, je treba združiti to delovanje za osušenje i. t. d. Tako delovanje bi ne povzročalo bogve kako velikih stroškov, gotovo pa bi se pašniki v dolini v par letih jako zboljšali. Ako bi tudi v tem oziru dežela in država prispevali 80%, so stroški, ki odpadejo na posameznega kmeta, prav majhni in bi se v par letih izvrstno izplačalo. Seveda posamezni kmetje tudi v tem oziru nič ne morejo storiti. V združenju je moč, in tudi tukaj se mora združiti več posestnikov, da se to doseže.

Kako hitro napraviti sirovo maslo.

Vsaki gospodinjci se lahko prigodi, da se smetana v pinji ne zméde. V starih časih so rekli, da so temu krive coprnice, da je bilo zacoprano pri kravah i. t. d. Vzrok pa, da se smetana ne zméde, niso copernice, temveč čisto nekaj drugega. Smetana je namreč sestavljena iz kugljic sirovega masla. Te kugljice so tako majhne, da jih s prostim očesom niti ne vidimo in se pri toploti 20 stopinj raztopijo v mastne kapljice, katere se seveda ne strdijo. Ako je toraj smetana pretopla, se ne zméde, ako še toliko časa medeš. Dobro pa tudi ni, če je smetana mrzla. Mrzle kugljice sirovega masla so skoraj take kakor pesek, se ne zmédejo in ves trud je zastonj. Smetana se zméde le tedaj hitro, če ima 15 do 17 stopinj toplote. To toploto pa zmeriš, če imaš termometer, katerega dobiš v vsaki prodajalnici za majhno svoto. Če smetana ni topla 15 stopinj, postavi jo na toplo ali pa prilij malo mlačne vode zraven; če pa ima smetana nad 17 stopinj toplote, jo postavi v klet, da se shladi ali pa prilij nekoliko mrzle vode. Na ta način bo sirovo maslo hitro gotovo.

O reji telet.

V nekaterih krajih imajo ljudje to navado, da teleta, katera so namenjena za rejo, privežejo v temne kote, ali jih pa zaprejo v hlevu v temno ograjo, kjer se morejo komaj za silo obračati. To je popolnoma nepravilno, ker v takem kotu se teleta ne morejo razvijati in ostanejo majhna, mršava in neokorna.

Marsikdo se izgovarja, da nima primerne prostora v hlevu; toda komur je ležeče na tem, da zredi teleta pravilno, da bo našel tudi v hlevu

zanje primeren prostor, kamor pride več svetlobe. Marsikatera bolezen bi pri teletih izostala, če bi bili v hlevu na svetlem prostoru. Pa ne samo svetloba, temveč tudi snažnost je pri teletih velike važnosti. Ako imaš teleta privezanega v temnem kotu, ne vidiš, da ga je treba osnažiti, ker je tam tema in tele ostane tako, kakršno je bilo poprej.

Prostor, namenjen za teleta, mora biti toraj urejen tako, da se živince lahko prosto giblje. S tem seveda ni rečeno, da bi bili ti prostori taki, da bi teleta letala semintja, dovolj je le, da se lahko prosto obračajo. Najslabše pa je, ako je tele privezano, ker postane neokretno. V prostoru pa, kjer se giblje prosto, se razvije lepo, dobi lepo rast in postane močno in gibčno. Tam, kjer ostanejo teleta v kravjem hlevu, je posebno treba skrbeti za svež zrak, ker tele potrebuje veliko več svežega zraka, kakor pa odrasla živina. Hlev tudi pozimi lahko ostane dovolj gorak kljub temu, da se ga zrači. Največ telet zboli v tistih hlevih, v katerih se ne zrači.

V prostorih, v katerih so teleta, naj se odpravijo gare. Ako se mora tele spenjati po krmo v gare, postane v križu neenakomerno. Seno, katero se daje teletom mogoče od tretjega ali četrtega tedna naprej, naj se polaga v primerne jasli.

Velike važnosti za razvoj teleta je snažnost. Teleta se mora vsak dan osnažiti s krtačo. Samoobsebi umevno pa je, da morajo teleta, ako v to dopušča letni čas, ko so stara tri ali štiri mesece, na pašo.

Zadruga na Hrvaškem

imajo lepo uredbo „obranički sud“. Namen obraniškega suda je mirnim potem poravnati vse prepire, ki nastanejo med kmeti, v prvi vrsti med zadružniki, jim prihraniti mnogo stroškov, katere povzroča nesrečno pravdanje in jih obvarovati sovraštva, katero je običajna posledica pravn. Prepirajoče se stranke pridejo k načelstvu zadruge in si vsaka stranka voli po enega sodnika, oba sodnika pa tretjega. Ti sodniki zaslišijo stranke in priče ter upoštevajo vse razmere in na podlagi tega pomirijo stranke, oziroma dosežejo sporazumljenje med njimi. V istem smislu delujejo na Francoskem in v Švici mirovni sodniki, v Nemčiji mirovna društva, a pri nas? — — — Nesrečno pravdanje na Slovenskem požre stotisoče na leto in je v neštetih slučajih vzrok propada kmetov.

Svetovna politika.

Zunanja.

Pametne besede spregovoril je pred kratkim švedski kralj Gustav: Ker še ni slavnostno kronan, vršila so se posvetovanja radi te slavnosti; seveda se mora pri takih prilikah globoko poseči v državno kaso, kajti take slavnosti mnogo stanejo. Z ozirom na to je švedski kralj odklonil to slavnost in s kratkimi besedami rekel, da se mu zdi škoda za denar. Kralj Gustav je menda eden prvih kraljev, ki se je iz lastne volje odrekal tej slavnosti in pravici.

Na Hrvaškem je moral ban Rakodczay iti in je na njegovo mesto imenovan baron Rauch. Ta je Hrvat in se mu bo mogoče prej posrečilo pridobiti zaupanje ljudstva, ki je v zadnjih letih jasno pokazalo, da se od Madžarov ne pusti več stiskati.

Znotranja.

Na Češkem skušajo Nemce in Čeha zopet sprijazniti. Dosedaj se je ta poskus vedno ponesrečil, ker Nemci Čehom nekaterih narodnih zahtev, kakor češko visoko šolo v Brnu, češki jezik v notranjem uradovanju posameznih uradov med seboj i. t. d., niso dovolili. Sprava med narodi v Avstriji je potrebna; toda ne samo med Čehi in Nemci, temveč tudi razmerje med dru-

gimi narodi se uredi, da se vsak narod mirno in samostojno razvija.

V državnem zboru se zbere dne 14. jan. kmetijski odsek. Na dnevnem redu so predlogi poslanca Resla radi draginje, poslanca Povšeta radi zboljšanja paš, dalje poslanca dr. Schöpferja radi znižanja kmetskih dolgov i. t. d. Da bi ta odsek le prav pridno delal in tudi kaj dobrega sklenil!

Raznoterosti.

Med najhujšim viharjem na morju so ga operirali. Kdor je bil že na morju, ve, kako strašanski viharji včasih nastanejo in marsikaterkrat se igra morje s kako ladjo, kakor s kako orehovo lušino. V zadnjih letih so prišli na to, da je olje dobro mazilo tudi za razburjene valove. Od raznih strani spustijo iz ladje neko olje v morje in navadno se valovi res nekaj pomirijo. Pred kratkim je ladja „Panonija“, ki vozi iz Reke v New York v Ameriko, prišla v tak morski vihar. Ob enem je pa zbolel tudi neki kurjač na vnetju slepega črevesa, tako da ga je mogla rešiti samo hitra operacija. Toda kdo bo operiral pri takem viharju? Zdravnik na ladji se tudi te operacije ni zbal. Spustil je olje v morje, ustavil mašine in z mirno roko izvršil to težko operacijo; kurjač je bil rešen. Kdo bi si bil kaj takega pred več leti upal storiti.

Dobra bula za štruklje. Pred kratkim je zatožila neka 37 let stara vžitkarica blizu Ljubljane svojo sinaho, da jej streže po življenju. Ko so jo vprašali, na kak način, jim je pravila, da je njena sinaha dala v štruklje tako bulo, da se more na njej umreti. No, preiskali so res tiste štruklje in našli noter — vse polno drobne glaževine. Dobro kuharico so seveda takoj zaprli in je priznala, da je res hotela na ta način umoriti svojo hudo taščo. Vžitkarica pa menda od tega časa štrukljev ne mara več.

Kaj vse stori žalost po možu. V New Yorku je zapustil pred približno enim mesecem neki delavec svojo ženo. Iz same žalosti je sklenila, da ne bo jedla drugega kakor — šivanke. Res jih je tudi požrla 150 in seveda tako nevarno zbolela, da je prišla v bolnišnico. Tam so ji izvlekli z jako močnim magnetom 134 šivank iz raznih delov telesa. Ostalih 16 šivank pa niso mogli dobiti. Ljubiteljica šivank je morala umreti, ker je par šivank prilezlo v srce.

Kako se razdelijo prebivalci avstrijske države. Izmed 10.000 prebivalcev naše države se jih peča s kmetijstvom 5238, torej več kot polovica, industriji in raznim obrtom pripada od 10.000 ljudij 2472; trgovcev je 413, duhovnikov, uradnikov in učiteljev pa 330. Ljudij, ki nimajo prav nobenega poklica, pa je 174!

Apotekarjeva latinščina. Star, suh možiček je prišel v apoteko ter zahteval jelenove, jazbecve, jezeve, komarjeve in usmrčenega človeka masti. „Vsako posebej!“ je pristavil pomembno, skoraj nezaupno. Apotekar je naložil štiri razne masti v malih škatljicah na mizo, zaradi človeške masti pa je naročil svojemu pomočniku: „Prinesite iz kleti Adeps suillus (to je svinjska mast).“ Med tem je vprašal kmet apotekarja: „Ali je mast od obešenega?“ — „Ne, od zabodenega,“ je bil odgovor. „Kaj je vendar zakrivil ubogi Aleks Vilus?“ je vprašal nadalje kmet. To vprašanje je spravilo starega apotekarja, ki je bil vedno resnicoljuben, v največjo zadrego. Parkrat se je popraskal, potem pa rekel bolj tiho: „Veste, mož, to je pravzaprav „amtsgeheimnis“. Toda vam le povem: Zabodeni je vtikal svoj nos v vsak drek in — je bil sploh celo življenje ena prava svinja!“ Kmet je pomežiknil zadovoljno ter odšel s svojimi petimi sortami masti.

Listnica uredništva.

Gospod M. v Št. P. Lepa hvala! Nekaj porabili danes, nekaj pa za zdaj še prihranimo. Splošno se čujejo pritožbe in prišel bo že pravi čas, da se tudi to objavi.

Gospod V. v P. Srčna hvala za velikodušno darilo; veseli nas, da koroški kmetje sami uvidijo potrebo tega lista in da ga celo s predplačili podpirajo.

Gospod G. v Št. Če tisti gospod, ki zdaj po deželi okoli rajža in naročnike za „Mir“ nabira, čez nas tudi zabavlja, nič ne dene. Mi se niti z „Mirom“, niti s „Štajercem“ ne bomo več kregali, ker je škoda za čas in prostor. Komur se „Mir“ ali pa „Štajerc“ in njih zmerjanje bolj dopada, naj pa bere ta časnika.